

Brateś?

Nie jedź!

Po narkotykach rozum wysiada

Backgrounder

Wpływ narkotyków na zdolność prowadzenia pojazdów

Prowadzenie pojazdu wymaga nie tylko zdrowych rąk, nóg i oczu, ale przede wszystkim **sprawnie funkcjonującego mózgu, który odpowiada za kontrolę i koordynację wszystkich naszych działań**. Aby bezpiecznie poruszać się po drodze, kierowca musi być w pełni skoncentrowany i zdolny do szybkiego podejmowania decyzji w zmieniających się warunkach otoczenia. Niektóre substancje, w tym **narkotyki, zaburzają tę sprawność**, co w konsekwencji może prowadzić do tragicznych skutków.

Wszystkie narkotyki, z dopalaczami łącznie, zakłócają pracę zmysłów i **wpływają na zdolność bezpiecznego kierowania pojazdem** nawet najbardziej doświadczonych kierowców. **Prowadzenie samochodu po ich zażyciu wiąże się z podobnym ryzykiem wypadku i takimi samymi konsekwencjami prawnymi, jak po spożyciu alkoholu.**

W zależności od zażytej substancji **narkotyki mogą mieć różny wpływ na zdolności psychomotoryczne człowieka**. Jedne opóźniają, inne przyspieszają reakcje, zmieniają sposób myślenia i postrzegania otaczającej rzeczywistości. Do najczęściej występujących efektów zażywania narkotyków, które w istotny sposób wpływają na zdolność prowadzenia pojazdów, należą:

- **zniekształcenia percepcji wzrokowej** (zaburzenia akomodacji, ostrości widzenia, szybkości reakcji, w groźniejszych przypadkach złudzenia wzrokowe i halucynacje);
- **zniekształcenia percepcji słuchowej** (zaburzenia ostrości słyszenia, lokalizacji kierunku, z którego napływa dźwięk, w groźniejszych przypadkach złudzenia i halucynacje słuchowe);
- **zaburzenia koncentracji**, uwagi, koordynacji psychoruchowej, a w efekcie znaczne opóźnienie czasu reakcji;
- **rozproszenie procesów myślowych**, niezdolność do wybiórczej syntezy informacji, która w ruchu drogowym zawiera wiele czynników i jest niezwykle zmienna w krótkim czasie;
- **nieadekwatna do sytuacji pewność siebie** z dramatycznie ograniczoną zdolnością do prawidłowej oceny ryzyka na drodze;
- **wywołanie senności i zmęczenia** lub ich spotęgowanie;
- **niepożądane objawy fizyczne** (mdłości, zawroty głowy, skurcze i osłabienie mięśni, drżenie rąk, pocenie, przyspieszenie lub zwolnienie oddechu, kołatanie serca lub znaczne, niebezpieczne jego zwolnienie, uderzenia gorąca i zimna);

Brałeś?

Nie jedź!

Po narkotykach rozum wysiada

- **niestabilność emocjonalna**, drażliwość, skłonność do reakcji impulsywnych i agresywnych lub odwrotnie - lękowych;
- bardzo groźne **zaburzenia psychotyczne** - omamowo-urojeniowe: jeśli pojawią się podczas prowadzenia pojazdu, stwarzają natychmiast sytuację zagrożenia życia.

Ostateczny wpływ narkotyków na organizm pojedynczego człowieka jest niemożliwy do przewidzenia, a ponadto - za każdym razem może być inny! Zależy to od wielu czynników - rodzaju substancji, zażytej dawki, cech psychofizycznych danej osoby, odporności w danym dniu, pogody, pory dnia, poziomu zmęczenia, a nawet tego, co jedliśmy i piliśmy! Poza tym, nigdy nie ma pewności, co się zażywa, bo narkotyki mogą być mieszane z innymi groźnymi substancjami chemicznymi. Jednak wszystkie tego typu środki w znacznym stopniu ograniczają zdolność prowadzenia pojazdów. W zależności od przyjętych narkotyków - najpopularniejsze z nich mogą powodować następujące skutki:

- **Amfetamina** - pobudza, daje pozorne poczucie poprawy koncentracji uwagi, „wyostrzenia zmysłów”, przez co zwiększa pewność siebie. W rzeczywistości zaburza percepcję wzrokową i słuchową. Kierowcy pod jej wpływem mają skłonność do ryzykownej, brawurowej jazdy z ogromną prędkością, a ich uwaga jest rozproszona. Dostrzegają nadmiar zbędnych dla prowadzenia pojazdu szczegółów i tracą zdolność do spostrzegania najbardziej istotnych, jak na przykład znaki drogowe! W takich okolicznościach prowadzenie pojazdu, nawet z prędkością zgodną z przepisami, okazuje się dla kierowców zbyt trudne. W skrajnych przypadkach amfetamina może doprowadzić do zasłabnięcia i zapaści, czyli stanów stwarzających natychmiastową sytuację zagrożenia życia.
- **Marihuana, haszysz** - spowalniają i zniekształcają odbiór bodźców wzrokowych i słuchowych, wywołują stany apatii, euforii lub zubożenia w efekcie czego kierowca pod ich wpływem łatwo i szybko podejmuje niebezpieczne decyzje. Szybko doprowadzają do wyczerpania uwagi i koncentracji, powodują senność bez świadomości ryzyka zażycia! W skrajnych okolicznościach wywołują psychozę lub mogą doprowadzić do niewydolności krążeniowo-oddechowej.
- **Heroina** - wywołuje zaburzenia akomodacji wzroku, a przez to zaburzenia widzenia, szczególnie w nocy. Spowalnia także reakcje na bodźce słuchowe. Ponadto wywołuje stan otępienia i obniża zdolność koncentracji - przy większych dawkach niemal do zera. Doprowadza do uczucia błogości lub zubożenia - także wobec sytuacji na drodze! Kierowca pod jej wpływem nie potrafi właściwie ocenić własnej prędkości, a także nie dostrzega większości szczegółów z tego, co się dzieje na drodze. Heroina może spowodować zaśnięcie za kierownicą, zasłabnięcie z powodu supresji akcji oddechowo-krążeniowej.

Brałeś?

Nie jedź!

Po narkotykach rozum wysiada

- **Kokaina** – jej działanie na kierowcę jest podobne do amfetaminy, ale kokaina w jeszcze większym stopniu zaburza świadomość kierowcy. Percepcja bodźców zewnętrznych może być skrajnie chaotyczna, kierowca traci zdolność do ich wybiórczej analizy. W efekcie kierujący pojazdem dostrzega np. kolor włosów i minę kierowcy w pojeździe, który właśnie mija, ale po drugiej stronie nie dostrzega znaku „Stop”! Kokaina zwiększa także ciśnienie tętnicze, akcję oddechową, pracę serca. Słabszy organizm łatwo doprowadza do zasłabnięcia i zapaści. Psychicznie daje poczucie wszechmocy, co może skłaniać do brawurowej i niebezpiecznej jazdy. Może także wywołać psychozę z bardzo realnie przeżywanymi urojonymi scenami, np. kierowcy wydaje się, że wokół niego pojawiają się prześladowcy i zaczynają go ścigać.
- **LSD** – szczególnie niebezpieczne ze względu na stany, jakie wywołuje, tj. poczucie obcości własnego ciała, złudzenia, omamy i urojenia. Bardzo silnie zaburza wszelką ocenę i analizę sytuacji na drodze na poziomie percepcji, przekazu i syntezy informacji. Stwarza jednoznaczne zagrożenie życia na drodze.
- **MDMA (ecstasy)** – na kierowcę działa podobnie jak amfetamina. Daje poczucie sprawności nawet u osób skrajnie już wyczerpanych. Może wywoływać u kierowcy złudne wrażenie, że nadal może prowadzić samochód, nawet gdy jest już zbyt zmęczony, by robić to w sposób bezpieczny.

Wszystkie narkotyki ograniczają zdolność do bezpiecznego kierowania pojazdem, a ich zażywanie jest bezwzględnym przeciwwskazaniem do jego prowadzenia. Za dopuszczenie się tego typu czynności grożą takie same konsekwencje prawne, jak w przypadku jazdy samochodem pod wpływem alkoholu.